

Dosarul nr. 2ra-1046/23
2-21010604-01-2ra-26072023

ÎNCHEIERE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președintele ședinței
Judecători:

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând cererea depusă de Elena Cucuș, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, cu privire la succesiunea în drepturi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco împotriva Marinei Reabaia, cu privire la partajarea bunului imobil în natură,

c o n s t a t ă:

La 22 ianuarie 2021, Serghei Fursenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marinei Reabaia cu privire la partajarea proprietății comune pe cote-părți a casei de locuit și a terenului pentru construcții, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco. S-a partajat pe cote-părți bunul imobil din municipiul Chișinău, strada ****, ****, constituit din teren cu numărul cadastral ****.**** și casă de locuit cu numărul cadastral ****.****.****, ce aparține cu drept proprietate comună în devălmășie lui Serghei Fursenco și Marinei Reabaia, după cum urmează:

- atribuirea lui Serghei Fursenco, în proprietatea comună pe cote-părți, a Părții I din casa de locuit din municipiul Chișinău, strada ****, ****, cu numărul cadastral ****.****.**** (hașurată în albastru), conform raportului de expertiză extrajudiciară din 18 noiembrie 2020, compusă din locativă nr. 1 cu suprafața 12,90 m.p., coridor nr. 2 cu suprafața de 2,30 m.p.; debara nr. 3 cu suprafața de 2,10 m.p. și locativă nr. 4 cu suprafața de 9,70 m.p., în total 27,00 m.p. și Părții I din terenul situat în municipiul Chișinău, strada ****, ****, cu numărul cadastral ****.****, cu suprafața de 214,20 m.p., sector de teren marcat cu punctele 7-8-9-10-11-12-13-2-7 (distanța dintre puncte indicată în tabelul 1 și colorată în Anexă II cu culoare albastră);

- atribuirea Marinei Reabaia, în proprietatea comună pe cote-părți, a Părții II din casa de locuit din municipiul Chișinău, strada ****, ****, cu numărul cadastral ****.****.**** (hașurată în roșu), conform raportului de expertiză extrajudiciară din 18 noiembrie 2020, compusă din locativă nr. 5 cu suprafața de 12,20 m.p., bucătărie nr. 6 cu suprafața de 9,70 m.p.; antreu nr. 7 cu suprafața de 7,50 m.p., în total 29,40 m.p. și Părții II din terenul situat în municipiul Chișinău, strada ****, ****, cu numărul cadastral 0100411.109 – 137,80 m.p., sector de teren marcat cu punctele 1-7-8-9-10-11-12-13-3-4-5-6-1 (distanța dintre puncte indicată în tabelul 1 și colorată în Anexă II cu culoare roșie).

S-a încasat de la Marina Reabaia, în beneficiul lui Serghei Fursenco sulta în mărime de 11267,42 de lei, ceea ce constituie diferența de metraj în urma împărțirii casei. S-a încasat de la Serghei Fursenco, în beneficiul Marinei Reabaia sulta în mărime de 26231,49 lei, ceea ce constituie diferența de metraj în urma împărțirii terenului. S-a încasat de la Marina Reabaia, în beneficiul lui Serghei Fursenco cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 1000,00 de lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 2000,00 de lei și cheltuieli de efectuare a expertizei, în mărime de 6300,00 lei, în total suma de 9300,00 lei (nouă mii trei sute lei 00 bani). S-a încasat de la Marina Reabaia, în beneficiul statului Republica Moldova taxa de stat în mărime de 7597,50 de lei. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.

La 16 februarie 2022, Marina Reabaia a declarat apel împotriva hotărârii din 26 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei hotărâri prin care să fie dispusă vânzarea la licitație a bunului imobil din or. Chișinău str. **** ****, format din terenul cu nr. cadastral ****.**** și casa de locuit individuală cu nr. cadastral ****.****.****, cu distribuirea prețului către Serghei Fursenco și Reabaia Marina, proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

Prin decizia din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Marina Reabaia și s-a menținut hotărârea din 26 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 29 iunie 2023, Marina Reabaia a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco, or, remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La 17 mai 2024, Elena Cucuș, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, a depus cerere cu privire la succesiunea în drepturi, solicitând înlocuirea Marinei Reabaia cu Elena Cucuș, din motiv că, prin contractul de vânzare-cumpărare nr. **** din **** **** ****, recurenta Marina Reabaia a vândut Elenei Cucuș ½ cotă-parte din bunul imobil amplasat în mun. Chișinău, str. ****, ****, ce este format din casa de locuit cu numărul cadastral ****.****.****, cu o suprafață de 56,40 m.p. și din terenul cu numărul cadastral ****.****, cu o suprafață de 0,0352 ha.

Examinând cererea cu privire la înlocuirea cu succesorul în drepturi, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea cu privire la înlocuirea Marinei Reabaia cu succesorul ei în drepturi Elena Cucuș, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 70 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.

Din esența normei legale enunțate urmează că succesiunea procedurală este o instituție a dreptului procesual civil ce reglementează transmiterea calității procesuale active, ca urmare a trecerii drepturilor și obligațiilor procesuale de la o persoană (predecesor) la alta (succesor în drepturi procesuale) și care, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios, precum și, ca urmare a transmiterii, în condițiile legii, a drepturilor ori situațiilor juridice deduse judecății, permite instanței de judecată în orice stadiu al procesului să înlocuiască această parte cu succesorul ei în drepturi.

De asemenea, norma legală expusă supra stabilește expres că partea poate fi substituită cu succesorul ei în drepturi, în cazul ieșirii celei dintâi din raportul juridic prin deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că determinant pentru justa soluționare a cererii privind succesiunea în drepturi procedurale, este stabilirea existenței condițiilor legale care permit această înlocuire.

Drept urmare, Completul de judecată precizează că în justificarea cererii cu privire la înlocuirea cu succesorul în drepturi, Elena Cucoș a menționat că, Marina Reabaia i-a vândut $\frac{1}{2}$ cotă-parte din bunul imobil amplasat în mun. Chișinău, str. ****, ****, ce este format din casa de locuit cu numărul cadastral ****.****.****, cu o suprafață de 56,40 m.p. și din terenul cu numărul cadastral ****.****, cu o suprafață de 0,0352 ha, fapt ce se confirmă prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-148 din 17 aprilie 2024, iar această circumstanță îi permite a considera că dânsa este succesorul în drepturi a Marinei Reabaia, ultima urmând a fi înlocuită.

Aici, relevant de notat sunt normele art. 852 din Codul civil, potrivit cărora terțul care plătește în locul debitorului se subrogă în drepturile creditorului, în forma în care acestea se aflau la data subrogației. Subrogația poate fi convențională sau legală. Subrogația convențională poate fi consimțită de debitor sau de creditor. Aceasta trebuie să fie expresă și, pentru a fi opusă terților, trebuie constatată prin înscris.

Conform art. 853 alin. (1) și (2) din Codul civil, subrogația este consimțită de creditor atunci când, primind plata de la un terț, îi transmite acestuia, la momentul plății, toate drepturile pe care le avea împotriva debitorului. Subrogația operează fără consimțământul debitorului. Orice stipulație contrară este lovită de nulitate absolută

Totodată, în conformitate cu art. 855 din Codul civil, în afară de alte cazuri prevăzute de lege, subrogația se produce de drept: a) în folosul creditorului, chiar chirografar, care plătește unui creditor care are un drept de preferință, potrivit legii; b) în folosul dobânditorului unui bun care îl plătește pe titularul creanței însoțite de o garanție asupra bunului respectiv; c) în folosul celui care, fiind obligat împreună cu alții sau pentru alții, are interes să stingă datoria; d) în folosul moștenitorului care plătește din bunurile sale obligațiile masei succesoriale.

Așadar, Completul de judecată notează că circumstanța invocată de către Elena Cucuș, precum că a devenit, în baza contractului de vânzare –cumpărare nr. 1-148 din 17 aprilie 2024, proprietara ½ cotă-parte din bunul imobil amplasat în mun. Chișinău, str. ****, ****, ce este format din casa de locuit cu numărul cadastral ****.****.****, cu o suprafață de 56,40 m.p. și din terenul cu numărul cadastral ****.****, cu o suprafață de 0,0352 ha, nu constituie temei pentru succesiunea în drepturile procedurale, deoarece nu cade sub incidența cazurilor de subrogare enunțate supra.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de Elena Cucuș, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, cu privire la succesiunea în drepturi .

În conformitate cu prevederile art. 70, art.270 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Elena Cucuș, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, cu privire la succesiunea în drepturi.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

Dosarul nr. 2ra-1046/23
2-21010604-01-2ra-26072023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Culinca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco împotriva Marinei Reabaia, cu privire la partajarea bunului imobil în natură,

împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Marina Reabaia și s-a menținut hotărârea din 26 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 22 ianuarie 2021, Serghei Fursenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marinei Reabaia cu privire la partajarea proprietății comune pe cote-părții a casei de locuit și a terenului pentru construcții, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, împreună cu pârâta sunt coproprietarii bunurilor imobile situate în municipiul Chișinău, strada *****, în proporție a câte ½ cotă-parte ideală fiecărui, din casa de locuit cu numărul cadastral *****.*****.*****, cu o suprafață de 56,40 m.p. și din terenul cu numărul cadastral *****.*****, cu o suprafața de 0,0352 ha.

Dreptul de proprietate asupra casei de locuit și a terenului din municipiul Chișinău, strada ***** ***** l-a dobândit în baza certificatului de moștenitor din ***** ***** *****, iar pârâta a dobândit dreptul de proprietate în baza certificatului de moștenitor din ***** ***** *****.

A subliniat că, deși, ambii proprietari dețin drepturi egale asupra bunurilor imobile menționate, pârâta Marina Reabaia îi creează obstacole în folosirea dreptului

de proprietate, prin încuierea ușilor, schimbarea lacătelor, scoaterea lucrurilor personale, chiar dacă, anterior s-au înțeles verbal, cu privire la folosirea spațiului din casă și teren.

Aceste circumstanțe l-au determinat să împartă în natură bunurile imobile și să stabilească modul de folosire a acestora, proporțional cotei-părți, iar pentru a împărți bunurile imobile în natură corect și potrivit regulilor de arhitectură, a fost efectuat raportul de expertiză extrajudiciară nr. 145 din 18 noiembrie 2020.

Conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. 145 din 18 noiembrie 2020, varianta convenabilă pentru care optează este Partea 1 (culoarea albastră) întocmit după posibila metodă de partajare a bunului menționat și anume: locativă nr. 1 cu o suprafață de 12,90 m.p., ce constituie suma de 60562,40 de lei; coridorul nr. 2 cu suprafața de 2,30 m.p., ce constituie suma de 10797,94 de lei; debara nr. 3 cu suprafața de 2,10 m.p., ce constituie suma de 9858,99 de lei; locativă nr. 4 cu o suprafață de 9,70 m.p. ce constituie suma de 45539,17 de lei, iar în total 27,00 m.p., suma de 126758,52 de lei.

De asemenea, în raportul de constatare tehnico-științifică nr. 145 din 18 noiembrie 2020 s-a stabilit și varianta de partajare a terenului, astfel optând pentru Partea I, unde sectorul de teren este marcat de punctele „7-8-9-10-11-12-13-2-7”, ce constituie suma de 147088,00 lei.

În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza dispozițiilor art. 543, art. 544, art. 545, art. 546, art. 549, art. 557 și art. 561 din Codul civil.

Reclamantul a solicitat partajarea în natură, proprietatea comună pe cote-părți, și anume, casa de locuit situată în municipiul Chișinău, strada *****, cu numărul cadastral *****.*****, cu o suprafață de 56,40 m.p., cu atribuirea lui Serghei Fursenco Partea I (de culoare albastră), conform raportului de expertiză extrajudiciară din 18 noiembrie 2020, compusă din locativă nr. 1 cu suprafața de 12,90 m.p., ce constituie suma de 60562,40 de lei; coridor nr. 2 cu suprafața de 2,30 m.p., ce constituie suma de 10797,94 lei; debara nr. 3 cu suprafața de 2,10 m.p., ce constituie suma de 9858,99 de lei și locativă nr. 4 cu suprafața de 9,70 m.p. ce constituie suma de 45539,17 de lei, iar în total 27,00 m.p. ce constituie suma de 126758,52 de lei; - a atribui Marinei Reabaia Partea II (de culoare roșie), conform raportului de expertiză extrajudiciară din 18 noiembrie 2020, compusă din: locativă nr. 5 cu suprafața de 12,20 m.p., ce constituie suma de 57276,07 de lei; bucătărie nr. 6 cu suprafața de 9,70 m.p., ce constituie suma de 45539,17 de lei și antreu nr. 7 cu suprafața de 7,50 m.p., ce constituie suma de 35210,70 de lei, iar în total 29,40 m.p., ce constituie suma de 138025,94 de lei, împărțirea, în natură, proprietatea comună pe cote-părți și anume terenul situat în municipiul Chișinău, strada *****, cu numărul cadastral *****.*****, cu o suprafață de 0,0352 ha și a atribui: lui Serghei Fursenco Partea I - 214,20 m.p., sector de teren marcat de punctele „7-8-9-10-11-12-13-2-7” (distanța dintre puncte este indicată în tabelul 1 și colorată în Anexă II cu creion colorant de culoare albastră) - ce constituie suma de 147088,00 de lei, iar Marinei Reabaia Partea II - 137,80 m.p., sector de teren marcat de punctele „1-7-8-9-10-11-12-13-3-4-5-6-1” (distanța dintre puncte este indicată în tabelul I și colorată în Anexă II cu creion colorant de culoare roșie) - ce constituie suma de 94625,88 de lei, încasarea de la Marina Reabaia în beneficiul lui Serghei Fursenco o sultă în

mărime de 11267,42 de lei, ceea ce constituie diferența de metraj în urma împărțirii casei (2,40 m.p.); încasarea de la Serghei Fursenco în beneficiul Marinei Reabaia o sultă în mărime de 26231,49 de lei, ceea ce constituie diferența de metraj în urma împărțirii terenului (76,40 m.p.), încasarea în beneficiul lui Serghei Fursenco de la Marina Reabaia toate cheltuielile de judecată suportate în acest proces, ce țin de taxă de stat în sumă de 1000,00 de lei, asistență juridică în sumă de 6000,00 de lei și cheltuieli pentru expertiză în sumă de 6300,00 de lei

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco. S-a partajat pe cote-părți bunul imobil din municipiul Chișinău, strada **** *, constituit din teren cu numărul cadastral **** *.**** și casă de locuit cu numărul cadastral **** *.****.****, ce aparține cu drept proprietate comună în devălmășie lui Serghei Fursenco și Marinei Reabaia, după cum urmează:

- atribuirea lui Serghei Fursenco, în proprietatea comună pe cote-părți, a Părții I din casa de locuit din municipiul Chișinău, strada **** *, **** *, cu numărul cadastral **** *.****.**** (hașurată în albastru), conform raportului de expertiză extrajudiciară din 18 noiembrie 2020, compusă din locativă nr. 1 cu suprafața 12,90 m.p., coridor nr. 2 cu suprafața de 2,30 m.p.; debara nr. 3 cu suprafața de 2,10 m.p. și locativă nr. 4 cu suprafața de 9,70 m.p., în total 27,00 m.p. și Părții I din terenul situat în municipiul Chișinău, strada **** *, **** *, cu numărul cadastral **** *.****, cu suprafața de 214,20 m.p., sector de teren marcat cu punctele 7-8-9-10-11-12-13-2-7 (distanța dintre puncte indicată în tabelul 1 și colorată în Anexă II cu culoare albastră);

- atribuirea Marinei Reabaia, în proprietatea comună pe cote-părți, a Părții II din casa de locuit din municipiul Chișinău, strada **** *, **** *, cu numărul cadastral **** *.****.**** (hașurată în roșu), conform raportului de expertiză extrajudiciară din 18 noiembrie 2020, compusă din locativă nr. 5 cu suprafața de 12,20 m.p., bucătărie nr. 6 cu suprafața de 9,70 m.p.; antreu nr. 7 cu suprafața de 7,50 m.p., în total 29,40 m.p. și Părții II din terenul situat în municipiul Chișinău, strada **** *, **** *, cu numărul cadastral 0100411.109 – 137,80 m.p., sector de teren marcat cu punctele 1-7-8-9-10-11-12-13-3-4-5-6-1 (distanța dintre puncte indicată în tabelul 1 și colorată în Anexă II cu culoare roșie).

S-a încasat de la Marina Reabaia, în beneficiul lui Serghei Fursenco sulta în mărime de 11267,42 de lei, ceea ce constituie diferența de metraj în urma împărțirii casei. S-a încasat de la Serghei Fursenco, în beneficiul Marinei Reabaia sulta în mărime de 26231,49 lei, ceea ce constituie diferența de metraj în urma împărțirii terenului. S-a încasat de la Marina Reabaia, în beneficiul lui Serghei Fursenco cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 1000,00 de lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 2000,00 de lei și cheltuieli de efectuare a expertizei , în mărime de 6300,00 lei, în total suma de 9300,00 lei (nouă mii trei sute lei 00 bani). S-a încasat de la Marina Reabaia, în beneficiul statului Republica Moldova taxa de stat în mărime de 7597,50 de lei. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.

La 16 februarie 2022, Marina Reabaia a declarat apel împotriva hotărârii din 26 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea

acestui, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei hotărâri prin care să fie dispusă vânzarea la licitație a bunului imobil din or. Chișinău str. **** *, format din terenul cu nr. cadastral ****.***** și casa de locuit individuală cu nr. cadastral ****.*****.*****, cu distribuirea prețului către Serghei Fursenco și Reabaia Marina, proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

Prin decizia din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Marina Reabaia și s-a menținut hotărârea din 26 ianuarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a notat că dreptul de proprietate asupra bunului imobil din municipiul Chișinău, strada Poștei, 24 este înregistrat după ambele părți, cu câte ½ cotă-parte, din care motive fiecare din ei este în drept să ceară oricând încetarea proprietății comune pe cote-părți prin partajare, în cadrul dezbaterilor nefiind stabilite impedimente care ar face imposibilă încetarea proprietății comune pe cote-părți prin împărțire.

Instanța de apel a reținut că coproprietarul a ½ cotă-parte din bunurile proprietate comună, amplasate pe adresa municipiul Chișinău, strada Poștei, 24, Serghei Fursenco, beneficiind de dreptul său legal, a înaintat acțiune, prin care a solicitat partajarea în natură a bunului, invocând faptul că îi este îngădit de către Marina Reabaia dreptul său la folosirea proprietății comune,

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a stabilit că instanța de fond just a constatat că, între părțile litigante nu a fost încheiat un contract cu privire la partajul între coproprietari a bunului menționat, or, în absența acestuia intervenind necesitatea introducerii unei acțiuni de partaj, cu scopul partajului prin hotărâre judecătorească.

Ce ține de raportul de expertiză extrajudiciară nr. 145 din 18 noiembrie 2020, instanța de apel a menționat că acesta a fost elaborat de expertul judiciar Anatolie Achimov, în conformitate cu Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, iar concluziile expertului nu au fost combătute de către partea pârâtă prin probe concludente și pertinente. Or, dezacordul pârâtei a fost îndreptat în mare parte în privința partajării bunului imobil și nu în privința modalităților propuse pentru partajare, optând pentru înstrăinarea acestuia, însă fără a întreprinde careva acțiuni concrete în vederea înstrăinării bunului și partajării mijloacelor bănești conform cotelor-părți.

Cu referire la argumentele apelantei expuse în cererea de apel precum că, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că raportul de expertiza care a stat la baza soluției adoptate, este un raport extrajudiciar, efectuat pe propria responsabilitate a intimatului, în cunoștință de cauză a faptului că poate fi utilizată doar în afara procesului judiciar, Curtea de Apel Chișinău le-a respins ca fiind neîntemeiate, deoarece pârâta nu a prezentat un raport de expertiză care ar combate concluziile din raportul de expertiză extrajudiciară elaborat la cererea reclamantului, dar nici nu a solicitat efectuarea unei expertize judiciare, în cadrul examinării cauzei civile, iar ținând cont de prevederile art. 122 din Codul de procedură civilă care indică că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante, au fost luate în considerare la adoptarea soluției.

La 28 iunie 2023, Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco, or, remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs a invocat că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 122 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Drept consecință a neaplicării normei date, instanțele inferioare la emiterea hotărârilor contestate nu au aplicat, deși trebuiau să aplice dispozițiile art. 19 din alin. (3) și (5) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar.

Recurenta a invocat că instanțele inferioare nu au acționat cu bună credință și suficientă diligență, nu au întreprins măsurile necesare în vederea examinării obiective și sub toate aspectele a cauzei civile, adică nu au dispus din oficiu numirea unei expertize, în situația în care proba prezentată de reclamant/intimat urma a fi declarată inadmisibilă. Or, dispozițiile art. 148 din Codul de procedură civilă, oferă dreptul instanței de a dispune efectuarea unei expertize în situația în care sunt necesare constatările și explicațiile specialiștilor la soluționarea problemei cu privire la posibilitatea partajului în natură a bunului imobil. Această omisiune a fost camuflată sub forma argumentului precum că recurenta nu a solicitat efectuarea expertizei judiciare și nici nu prezentat alte probe, deși instanța poate și trebuia să o numească din oficiu. În cadrul procesului civil respectarea și aplicarea corectă a normelor de procedură reprezintă garanția și principiu suprem de care trebuie să conducă instanțele la îndeplinirea justiției.

Conform dispozițiilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 15 martie 2023. La 12 mai 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul poștei electronice, reprezentantului apelantei/recurente, avocata stagiar Dorina Potînga, copia deciziei, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 181 verso).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, recursul depus de Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, la 16 iunie 2023, se încadrează în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 26 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 202).

Prin referința din 23 august 2023, Serghei Fursenco, reprezentat de avocatul Ina Perțu, a indicat că motivele invocate de recurentă sunt formale, deoarece nu a indicat legea interpretată eronat, iar explicațiile privind aprecierea/admisibilitatea probelor de către instanțele de judecată inferioare nu constituie temeuri de

examinare a recursului. Din considerentele expuse, a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând temeiurile recursului declarat de Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 26 ianuarie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenta Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art. 432 (2) lit. a), b) și c) în vigoare la data depunerii recursului, precum că, instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie

aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată sau a interpretat eronat legea, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

Subsecvent, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu le-a stabilit.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere

(cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marina Reabaia, reprezentată de avocatul Vitalie Ciuchitu, împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Fursenco împotriva Marinei Reabaia, cu privire la partajarea bunului imobil în natură.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc